Robert Fremr

Není malých případů

Soudil nejtěžší zločiny, vynesl poslední rozsudek smrti v Československu, rozhodoval o trestech za brutální genocidu ve Rwandě. Za pár dnů přeruší své působení na našem Nejvyšším soudu a začne pracovat jako soudce Mezinárodního soudního dvora OSN v Haagu.

Text: Marcela Pecháčková Foto: Michal Sváček

Poslední tresty smrti, které československá justice udělila, vyslovil Robert Fremr. Odsoudil k ní pachatele Zdeňka Vocáska, který mimořádně brutálně zavraždil dva muže, a Jaroslava Malého, jenž zavraždil tři lidi, mezi nimi ženu, která v té době kojila a prosila ho, aby ji nechal kvůli dítěti žít. Oběma byl po změně zákona trest smrti změněn na doživotí. Vocásek je stále ve vězení, Malý se v cele oběsil.

Doktor Fremr byl několik let soudcem Mezinárodního trestního tribunálu OSN pro Rwandu, který sídlí v Tanzánii. Soudil tam tři případy mužů, kteří měli podíl na rwandské genocidě.

Všiml jste si, že volání po obnově trestu smrti u nás neutichá?
S trestem smrti mě často spojují, protože jsem vyhlašoval poslední rozsudek smrti. Už byl dokonce stanoven termín popravy. Nakonec k ní naštěstí nedošlo – díky zrušení tohoto trestu. Pochopitelně si všímám toho volání po obnově trestu smrti, sleduji průzkumy veřejného mínění a vidím, že počet jeho zastánců klesá. Je to podle mě výraz humanizace a narůstající vyspělosti společnosti. Argumentem pro uzákonění trestu smrti bylo, že údajně odradí potenciální pachatele od těch nejbrutálnějších deliktů. Měl jsem s nimi co do činění a můžu vás ujistit, že tihle vrazi ve chvíli páchání vůbec nebrali v úvahu případný trest. A další statistiky říkají, že existence trestu smrti nesníží počet nejtěžších zločinů. Naše společnost by měla mít na to, aby se povznesla výš a nesnížila se tou odplatou na úroveň vraha.

Jeden z argumentů proti trestu smrti je riziko justičního omylu. Víte o nějakém případu, kdy je podezření, že k němu došlo?
Je to velmi osobní pocit, ale mám ho. Jde o popravenou Olgu Hepnarovou, která najela na tramvajový ostrůvek a zabila osm lidí. Studoval jsem její spis a viděl, že osud téhle mladé ženy byl zvláštní, zjevně měla špatný vztah s matkou, což ji předurčilo k nenávisti ke společnosti. Fakt je, že ten čin byl hrůzný, dokonale promyšlený, ale i tak... Našel jsem ve spisu znalecké posudky, které šly striktně proti sobě, jeden tvrdil, že je příčetná, druhý opak. Nikdo nepožádal o třetí znalecký posudek, který by rozhodl, jestli Hepnarová skončí v psychiatrické léčebně, nebo na popravišti. Ze spisu jsem cítil atmosféru, kterou jsem do určité míry chápal, ale justice neměla podlehnout té obrovské společenské objednávce s Hepnarovou zatočit.

Ona přece toužila po smrti...
Nevím... Ihned se přiznala, že nejde o dopravní nehodu, to je pravda. Ale vím z historek, které mezi námi právníky kolují, že se popravě fyzicky bránila, vzdorovala – i přes uklidňující prostředky, které dostala. Soudce, který musel být u popravy, se prý vrátil v šoku.

Byl jste někdy u popravy vy?
Nebyl. Ani jeden ze dvou trestů smrti, které jsem udělil, nebyl vykonán, odsouzení Vocásek i Malý dostali místo toho doživotí. Malý nakonec spáchal sebevraždu ve věznici. Ale můj nadřízený, předseda senátu, k popravám chodit musel – stejně jako lékař, prokurátor, ředitel věznice... Druhý den s ním nebyla řeč.

Dostal jste se k největším zločinům náhodou, nebo jste právě to chtěl soudit?
Bylo to moje rozhodnutí, nikoliv náhoda. Snad mě přitahovalo, že v těch případech bylo vždycky jasné, kde je dobro a kde zlo. A navíc, u vražd odjakživa byla a dodneška je k dispozici nejkvalitnější součást policejního sboru, takzvaná mordparta. Případy dokázala už tehdy, v osmdesátých letech, perfektně vyšetřit, takže soudce, který dostal profesionálně připravený spis, měl lehčí úlohu. Ale kdysi jsem soudil i občanskoprávní spory.

To znamená třeba rozvod?
Taky a bylo to absurdní. Bylo mi pětadvacet a soudil jsem rozvod padesátiletého muže, který si našel milenku. Podle tehdejšího zákona jsem se měl pokusit muže usmířit s manželkou, takže jsem mu vysvětloval smysl manželství a radil, aby měl rozum, že má děti. Absurdní.

Je to jen věc věku, nebo i osobnostních rysů, které soudce potřebuje?
Obojí. V anglosaském systému se soudci rekrutují většinou z osobností, které už prokázaly odborně i osobnostně, že na funkci soudce mají. Na post vyššího soudce dosáhnou v pětačtyřiceti padesáti letech. U nás se soudcem může stát absolvent práv po čtyřech pěti letech, kdy pracuje jako asistent soudce nebo soudní čekatel. Teprve ve chvíli, kdy se sám obleče do taláru, se ukáže, jestli na to má. Soudce nepotřebuje jen znát zákon, ale musí být rozhodný a slušný, mít sebekontrolu, dobře se vyjadřovat. Naplňuje mě optimismem mladá generace, lidi, kteří absolvovali studium v zahraničí, umí cizí jazyky, studují i cizí literaturu... Jsou mnohem lepší, než byla naše generace. Pominula i nouze o soudce z 90. let, soudcem se stane jen každý desátý uchazeč. Vidím v tom šanci české justice.

Ujela vám někdy pusa, když jste soudil a před vámi stál odporný zloduch?
To se nesmí stát a nestalo se mi to. Vyvztekám se jinde a jinak. Technik může být klidně cholerik, vynikající herečka hysterka, strojvůdce nerozhodný slaboch, ale soudce musí být skutečná osobnost. Většina adeptů dnes prochází psychologickými testy, sám si ovšem kladu otázku, nakolik jsou ty testy průkazné, protože podle mě se stejně až v praxi projeví, jak nový soudce obstojí. Vidím je pak, jak někteří v jednací síni neunesou tlak, chovají se arogantně k účastníkům řízení, někdo je slaboch, oddaluje rozhodnutí. Jenomže odvolat soudce proto, že se osobnostně na tu práci nehodí, je skoro nemožné.

Foto archiv R. F.

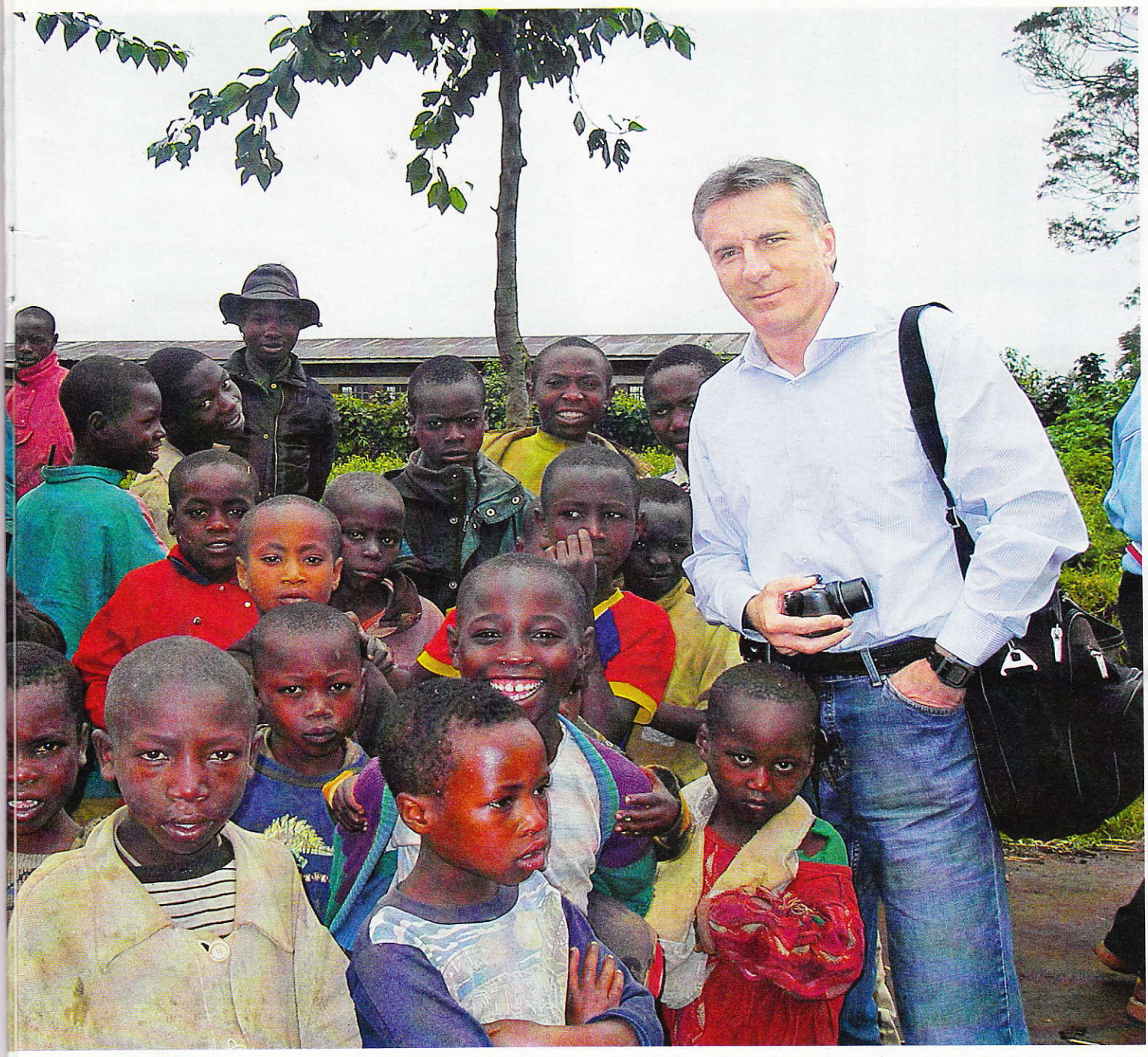

Co je víc než zákon? Co je nad ním?
V právním státě, kterým jsme od roku 1989, nic a nikdo. I stát je podle Listiny základních práv a svobod vázán zákonem. Nicméně vidím, že i někteří ústavní činitelé se domnívají, že stojí nad zákonem.

Tím, že sami nedodržují zákon?
Nejen. Například Ústavní soud něco rozhodne a první reakce poslanců je: Co s tím uděláme? Jak to obejdeme? Klasikem je v tom pan prezident Klaus, který například nerespektoval rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, že prezident se musí vyslovit, zda jmenuje, nebo nejmenuje justičního čekatele Petra Langera soudcem. Václav Klaus verdikt ignoroval, což má obrovský destruktivní dopad na společnost. Pan prezident Klaus podle mě vždycky trošku trpěl přezíravým vztahem k justici.

Projevilo se to nejspíš i v jeho poslední amnestii...
... kterou bylo bezpochyby záhodno konzultovat s justičním expertem.

Považujete amnestii za dobrý nástroj, smysluplný?
Naopak, mám zásadní výhrady vůči institutu amnestie, je to přežitek ze středověku, v právním státě je neústrojný, spíše ho narušuje. První věc, kterou amnestie popírá, je spravedlnost, rovnost lidí před zákonem. Proč někdo, kdo nastoupí trest 30. prosince a jenom proto, že je 20. výročí vzniku republiky, svůj trest nevykoná a půjde domů, zatímco jiný, kdo nastoupí o dva dny později, ho vykoná? Amnestie k tomu popírá smysl trestního řízení, kdy jde o to, aby se trestem napravil pachatel, aby se dostalo satisfakce oběti a aby společnost viděla, že se nevyplatí nedodržovat zákony. Jaký efekt má amnestie? Pochopil jsem Havlovu amnestii, v zemi vládl étos, byla tu snaha po celonárodním usmíření, začít od nuly, dát šanci i těm, kteří dejme tomu nějak pochybili. I tak myslím, že

Foto MAFRA – Michal Sváček

ideu prezidenta Havla, kterého si velice vážím jako velkého humanisty, amnestie nenaplnila. Myslím, že i on sám to uznal. První jeho amnestie v lednu '90 se vztahovala na 23 tisíc lidí v Československu, druhá, při vzniku České republiky v roce 1993, už jen asi na 107 lidí.

Klausova amnestie osvobodila znovu tisíce vězňů...

... ale hlavně postrádá ten étos, smysl. Pan prezident Klaus přece vždy říkal, že amnestie neuznává, a teď důsledky jeho amnestie zdědí ti, co přijdou po něm. Je velice špatně právnicky naformulovaná, obsahuje problematický článek 2, který se vymyká všem amnestiím, které znám i ze světa. Všeobecnou amnestii vyhlašuje jinde většinou parlament nebo jiné kolektivní těleso. Svěřit takto rozsáhlý zásah do práva jednomu člověku, který nemusí mít právnické vzdělání, nemusí dbát žádných pravidel, mi v dnešní době připadá jako naprostý přežitek, který nemůže mít jiný než negativní efekt.

Nevnímáte to i jako urážku vaší profesní práce, když se takhle náhle a bez vysvětlení ukončí letité vyšetřování?

Nad to se musí vyšetřovatel nebo soudce povznést, protože se to stává i u milostí. Je to prostě momentálně součást našeho právního řádu.

Jaký je podle vás vztah mezi zákonem a morálkou? Jednou jsem se zeptala Viktora Koženého, co je morálka, a on odpověděl, že zákon a morálka je pro něj totéž. Když jsem v Ázerbájdžánu, ctím jeho zákony, tedy i morálku, řekl.

To je absolutně amorální. Pak by musel morálně přijmout i norimberské zákony, které byly legálně perfektní, ale naprosto amorální. To, co říká Viktor Kožený, je příznak krize naší společnosti: Chovám se legálně, ale vedle toho si můžu dělat, co chci. Veškerý obsah morálky do žádného zákona nedostaneme. Jak uzákonit, že pustím jako mladík sednout v tramvaji starou paní? Pozdravit, poděkovat, nelhat? To vede jen k tomu, že společnost je zahlcena zákony, má tendenci upravovat i ty sféry života, kde by se lidé měli řídit morálkou.

„Doslova mě oslnil soudce, kterého jsem viděl při jednom soudním přelíčení. Byla to detektivka, divadelní drama, kázání v kostele. Když jsem ve čtvrťáku našel na nástěnce, že městský soud hledá zájemce o soudní čekatele, zkusil jsem to. Vybral jsem si dobře, ještě dnes se ráno těším do práce."

Zatímco ideál je?
Opačný. Aby lidé respektovali zákon ne proto, že jeho porušením jim hrozí sankce, ale proto, že ten zákon považují za správný. A ono se to stává: Lidé se chovají v souladu se „zákonem", aniž by tušili, že žádný zákon na jejich chování není. Myslím, že bychom se měli soustředit na zlepšování morálky a mravů spíš než zákonů. Líbí se mi myšlenka Tomáše Bati, kterou řekl v roce 1932, v době krize: „To, čemu jsme zvykli říkat hospodářská krize, je jiné jméno pro mravní bídu. Mravní bída je příčina, hospodářský úpadek je následek... Nepotřebujeme žádných geniálních obratů a kombinací. Potřebujeme mravní stanoviska k lidem, k práci a veřejnému majetku..."

To je případný příklad, jsme znovu v krizi. Události se dějí v nějakém kruhu. Když jsem šla nedávno z premiéry filmu Vrahem z povolání o Karlu Vašovi, zločinci, který unikl potrestání, říkala jsem si: Jak je to podobné dnešku. Vy ve filmu vystupujete.
Právo není, bohužel, všemocné. U Karla Vaše to byl netypický právní problém, nezjistilo se, zda za tím nebyl zlý úmysl právníků. Jsou bohužel případy, na které je spravedlnost krátká. Už je to hodně dávno, kdy jsem řešil případ, na který myslím dodneška: Jako odvolací soudce jsem musel potvrdit zprošťující rozsudek člověka, o kterém jsem byl na 99 procent přesvědčen, že tu vraždu spáchal. Ale nebylo to sto procent! Když jsem rozsudek vyhlašoval, sledoval jsem reakci toho podezřelého – a on nehnul brvou, žádný projev úlevy. Moji starší kolegové vždycky říkali, že v pochybnostech je lepší zprostit deset vinných než odsoudit jediného nevinného – a to byl tento případ. Bude mě trápit do smrti, i když vím, že jsem v té chvíli nemohl postupovat jinak.

JUDr. ROBERT FREMR

- **Narodil se 8. 11. 1957 v Praze.**
- **Roku 1980 absolvoval Právnickou fakultu UK v Praze.**
- **1981–82 byl čekatelem Městského soudu v Praze, pak soudcem Obvodního soudu pro Prahu 4, Městského soudu v Praze (1986–88) a Vrchního soudu v Praze (1989–2003). Od roku 2004 je soudcem trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR.**
- **2006–2008 a 2010–2012 soudce ad litem (pracuje na konkrétním případu) trestního tribunálu OSN pro Rwandu.**
- **Od 1. března 2013 soudcem Mezinárodního trestního soudu v Haagu, mandát by měl skončit v roce 2021.**
- **Je ženatý, má dvě děti.**

Vy myslíte, že je dnes právní situace lepší, než když se soudil Karel Vaš, což není tak dlouho?
Poslední tři čtyři roky je všechno transparentnější, toho jste si musela všimnout vy i ostatní. Našla se odvaha soudit i vysoce postavené lidi, velmi si vážím svobody slova, považuju svobodná média za největší porevoluční výdobytek. Objevila spoustu afér, které by jinak nevyšly na světlo světa. K tomu patří i film o Karlu Vašovi – ten sice unikl právnímu postihu, ale společnost ho díky filmu společensky odsoudí, což může být víc než soudní verdikt.

Jaké případy, kromě toho vraha-nevraha, vám zůstávají v paměti?
Nezapomenu na žádný – jako není malých rolí, není malých případů. Když jsem soudil svůj první případ, byl to recidivista, patnáctkrát odsouzený pro krádeže, já jsem mu tehdy ukládal trest jeden rok odnětí svobody, bušilo mně srdce a on zůstal v naprostém klidu. Srdce mi dnes už nebuší, ale občas si vzpomenu na případy netypické.

Třeba na...
... Pavla Opočenského, který při sebeobraně usmrtil mladého muže, když ho ohrožoval na životě. Zdůvodnili jsme, že je nevinný, protože byl ohrožen na životě a měl právo zabít toho, kdo ho ohrožoval. Zajímavý, z úplně jiného důvodu, byl případ komunistického funkcionáře Karla Hoffmanna, který v roce 1968 vypnul rozhlas, aby usnadnil dezorientaci obyvatelstva a zmenšil odpor proti invazi. Odsoudili jsme ho za sabotáž. Ale v průběhu řízení se choval pro mě překvapivě. Takový souzený Alois Grebeníček protahoval řízení, jak se dalo, aby spravedlnost nenašla reálné vyústění. Karel Hoffmann, přestože trpěl vážným srdečním onemocněním, mohl využít své zdravotní problémy, celé řízení absolvoval bez obstrukce a hned po odsouzení nastoupil do výkonu trestu, žádné oddalování, jak to dneska dělá skoro každý. Jeho trestná činnost mi sympatická nebyla, ale tímhle u mne získal respekt. Další byli manželé Stodolovi. Celý život jsem se věnoval agendě těžkých zločinů

Z Haagu by se měl mezinárodní soudce Robert Fremr vrátit na náš Nejvyšší soud, kde má doživotní mandát.

a myslel si, že mě hned tak něco nerozhodí. Tihle Stodolovi ano. Vraždili kvůli pár korunám, velice brutálně a zaměřovali se na důchodce. I po dlouholeté praxi mi při čtení spisu běhal mráz po zádech.

Co jsou takoví Stodolovi proti tomu, co jste viděl ve Rwandě?

Ty delikty genocidy jsem viděl po patnácti letech už „jen" na fotografiích. A zjistil jsem pro mě překvapivou věc: Afrika se na tyto zločiny dívá jinak než my v Evropě. Lidský život v Africe má nižší cenu, než ji vnímáme my. Jsou neustále vystaveni nemocím, nákazám, úmrtnost je tam vyšší. Nás pochopitelně šokují statisíce obětí, ale někteří místní tím zdaleka nebyli pobouřeni jako já. Mě šokovala i jiná věc. Těch hrůz se dopustili lidé, kteří předtím žili dvacet let v klidu, dopustili se jich na svých přátelích, dokonce na příbuzných. Byli pod obrovským vlivem médií, hlavně rádií, která je tak masírovala, že popadli mačety a šli zmasakrovat lidi, se kterými chodili dvacet let na pivo. Hutuové jako součást plánu genocidy znásilňovali ženy... I to jsme vyšetřovali a soudili.

Musel jste se naučit místní jazyk?

Kvůli výslechům ne, ty probíhají v angličtině nebo francouzštině a tlumočí se. Rwandský tribunál ale sídlil v sousední Tanzánii, kde se mluví svahilsky – a tu jsem se aspoň v základech naučit musel pro běžný život. Nikde v obchodech nejsou pevné ceny, což znamená, že v momentě, kdy jsem vstoupil do obchodu, prodavač...

... zdvojnásobil ceny?

Zdesetinásobil! Pochopil jsem to hned, když jsem si šel koupit zrcátko, abych se mohl oholit, a cenu jsem nakonec usmlouval – nadsadil ji osmdesátkrát. V Tanzánii mají výraz pro bílou tvář – mzungu –, což současně znamená něco jako „kafka", oběť kšeftu. V momentě, kdy jsem na ně promluvil svahilsky, mě brali za místního a ceny byly příkře odlišné.

Teď nakročujete do nové kariéry – za pár dní na vás čekají u Mezinárodního trestního soudu v Haagu. Těší vás tahle velmi prestižní pozice?

To není jen můj úspěch, zasloužila se o něj i česká diplomacie. Je to opravdu nejvyšší možný post v trestním soudnictví. Ale vedle toho jsou velmi významné i posty u Soudního dvora Evropské unie, Evropského soudu pro lidská práva, kde jsou také Češi. Jeden z rozdílů je v tom, že u všech těchto institucí je dané, že v něm má Česká republika svého zástupce. Tam, kde začínám pracovat já, nic takového nikdo negarantuje. Je tu osmnáct soudců ze 121 zemí a může to být kdokoliv, odkudkoliv.

Čím v Haagu začnete?

Bude se volit kancléř soudu a předtím se s každým z deseti kandidátů na tuto důležitou pozici musí každý soudce setkat. Pak už bych měl zasednout do dvou senátů současně, dopoledne jeden, odpoledne druhý případ.

Těšíte se?

Těším i netěším. Trošku mě zklamalo, že většina pracovníků toho soudu má představu, že soud je bez chyby, že jeho perspektiva je jasná, cítil jsem atmosféru sebeuspokojení, která podle mého názoru není na místě.

Minimálně proto, že členy toho planetárního, celosvětového trestního soudu nejsou nejmocnější země světa. Jaký to má pak smysl?

To je právě jedna z obrovských slabin. Termín planetární jsem nikde neslyšel, ale myslím, že je výstižný. Myšlenka zakladatelů je, že chtějí jednou provždy skoncovat s beztrestností různých diktátorů, pa-

UŽ VÍM, ŽE...

... soudce Robert Fremr je muž, který se nenechá překvapit. Sešli jsme se ráno v pražské MeetFactory, kde jsem ho pár dnů předtím potkala s jeho ženou při projekci filmu Vrahem z povolání: Utrpení soudce Karla Vaše. Jenže tentokrát bylo zavřeno, venku lezavo, mrzlo. Sedl si tedy v elegantním černém obleku, bílé košili a decentní kravatě ke mně do auta, já se ptala, on svou právnickou řečí s trochou brněnského přízvuku odpovídal. Oba jsme se dívali dopředu, jako bychom jeli po nekonečné dálnici. Byla to pro nás oba nouzová premiéra.

Foto MAFRA – Michal Sváček

chatelů nejrůznějších trestních činů proti lidskosti, genocidy, válečných zločinů. Je tu tedy soud, který nezasedá případ od případu na základě rozhodnutí OSN, když se něco strašného stane ve Rwandě nebo v Jugoslávii, ale soud, který bude okamžitě, zítra schopen zahájit trestní stíhání kohokoli na světě. Představa je, že ten soud bude univerzální, že pokryje celý svět.

Jenže?

Zatím má Mezinárodní trestní soud 121 členů, kteří podepsali jeho Římský statut. Chybí ti největší: USA, Čína, Rusko, Indie a dalších 68 států. Bez velmocí, které zatím zaujímají rezervovaný postoj, nemůže mít soud kredit.

Například proč?

Je to dost komplikované, řeknu vám jen příklad. I státy, které nejsou členy Mezinárodního trestního soudu, ho můžou ovlivňovat prostřednictvím rezoluce Rady bezpečnosti OSN. Jednak jednoduše rozhodnou, že někoho „předhodí" našemu soudu – například USA dosáhly toho, že nám předložily případ Kaddáfího a Lybie –, ale také odmítnou, což prosadilo v OSN Rusko a Čína v případě Sýrie, přestože je to srovnatelná situace s Lybií. Střetává se politika a spravedlnost, což je špatně.

Myslíte, že je možné, abyste se i vy, ctihodný planetární soudce, stal vrahem?

Viděl jsem spoustu případů, kdy slušní lidé selhali v jedné vteřině. Když třeba muž přijde domů a vidí, že jeho manželka je mu nevěrná s jeho kamarádem, zatemní se mu mysl a zavraždí. Nevím, něco takového může být i ve mně. V každém z nás je Jekyll a Hyde, ale 99,99 procenta lidí je schopno toho Hyda v sobě potlačit. ●

komerční prezentace

Na investování si Češi už začínají zvykat

České domácnosti se zajímají o to, jak nejlépe zhodnotí své úspory včetně investování.

Investice stále budí u některých lidí obavy, které většinou vyplývají spíše z neznalosti této možnosti zhodnocování peněz. Různé druhy investičních produktů přitom řada lidí využívá a mnohdy si to ani neuvědomuje. Mezi ně patří např. životní pojištění.
Přesto se bankéři často setkávají s otázkou, jak zhodnotit peníze a současně udržet investici v relativním bezpečí. Míru rizika samozřejmě vnímá každý člověk jinak, ale odborníci považují investici do podílových fondů za jednu z nejrozumnějších, a to pro většinu střadatelů. Důvod je prostý – na rozdíl od nákupu akcií konkrétních firem je ve fondech riziko lépe rozloženo. Nesází totiž na jednu kartu, ale investují do akcií více společností najednou. Pokud tedy nastane situace, že se některé z firem dočasně nedaří, nemusí to znamenat ztrátu pro klienty.

Akciový koš fondu Optimum Fund ČSOB Potravin a nápojů 3

Hodnota investice a příjem z ní mohou v čase kolísat. Fond Optimum Fund ČSOB Potravin a nápojů 3 poskytuje ochranu investice ve výši 95 % investované částky. Zajištění hodnoty vložené investice a výnosu se váže se dni splatnosti fondu (den odkoupení podílů od investorů při zániku fondu) s tím, že pokud nedojde ke splnění závazků protistran a vydavatelů (emitentů) dluhopisů držených v portfoliu fondu, vyplacená částka může být nižší než hodnota vložené investice. Každá investice obsahuje riziko odvíjející se od jejího charakteru. Podrobné informace včetně informací o poplatcích a rizicích naleznete v dokumentu Klíčové informace pro investory a/nebo v prospektu fondu na www.csob.cz.

ROZHOVOR

JAN BARTA,

generální ředitel společnosti ČSOB Asset Management, a.s., investiční společnost, jeden z předních expertů na investice

Co od vás požaduje typický český klient?

Klienti chtějí mít na výběr dostatek možností, jak zhodnotit peníze. Zároveň mnozí, ti méně zkušení, vyžadují i vysokou pravděpodobnost zisku, resp. minimální riziko. Současně požadují možnost vložit do vybraného investičního produktu i menší částku, kolem 5 tisíc korun. Je logické, že všichni klienti hledají produkty, u kterých očekávají zhodnocení vložených prostředků převyšující míru inflace. My se jim snažíme vyjít vstříc, ať už prostřednictvím úspěšných zajištěných fondů, nebo standardních otevřených podílových fondů s možností investovat do oborů, které jsou dlouhodobě ziskové. Jako příklad může sloužit silné a stabilní odvětví potravin a nápojů.

Jsou investice do potravinářského průmyslu běžné?

Jedná se o jednu z nejzajímavějších investičních příležitostí na trhu. Jíst a pít se bude bez ohledu na světovou ekonomickou situaci. Potraviny, nápoje a tabák totiž patří do spotřebního zboží, které lidé nejsou schopni nebo ochotni vyřadit ze svých nákupů.
Nový fond Optimum Fund ČSOB Potravin a nápojů 3, který jsme pro klienty připravili, tento fakt zohledňuje a nabízí účast na hospodaření 30 nadnárodních korporací, o kterých si myslíme, že jsou svou kapitálovou silou odolnější vůči krizi (např. Coca-Cola, Heineken nebo Danone). Tyto společnosti vyrábějí až stovky produktů, které se prodávají doslova po celém světě. Právě tato skutečnost slibuje do budoucna stabilní tržby a ziskovost.

Více informací naleznete na webu www.csob.cz.